

Поздравителен адрес

от доц. д-р Надя Филипова

Директор на Института за исторически изследвания

при Българската академия на науките

към организаторите и участниците

в Тържествената научна сесия, посветена на 150-годишнината от

Априлското въстание от 1876 г.

София, 20 април 2026 година

Уважаеми господин Ректор на Софийския университет „Св. Климент
Охридски“,

Уважаема госпожо Декан на Историческия факултет на Софийския университет
„Св. Климент Охридски“,

Ваше Светейшество Патриарх Български,

Уважаеми господин Зам.-ректор на Началник на Военната академия „Георги
Стойков Раковски“,

Уважаема госпожо Директор на Националната библиотека “Св. Св. Кирил и
Методий“,

Уважаеми господин Председател на Държавна агенция „Архиви“,
Уважаеми господин Ректор на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и
Методий“,
Уважаеми колеги от академичната общност,

Позволете ми от името на Института за исторически изследвания при Българската академия на науките и лично от свое име да поздравя организаторите и участниците в настоящата Тържествена научна сесия, посветена на 150-годишнината от Априлското въстание от 1876 г. Инициирана съвместно от едни от най-старите институции на съвременна България, тя безспорно демонстрира съхранената памет и дълбоката почит към безсмъртния подвиг на българите и българките, които споделяйки модерните европейски духовни и обществени ценности от XIX век заявиха саможертвено своя стремеж за изграждане на собствена, българска държава.

Подкрепяйки днешните академични убеждения, че и научните изследвания, и честванията на бележити годишнини от българската история трябва да следват строгите маркери за критичност, не бих могла да подмина безспорния факт на първата по рода си масова и организирана изява на свободния български дух. През април 1876 г. имотни и бедни, образовани и неуки, разумни и ентусиазирани, малко от многото, българите показаха на света, че индивидуална еманципация в чужда държава не биха приели.

С вяра в Бог и неговата справедливост, давайки и най-свидното, децата си, мъже и жени заставиха обществата и политиките в самостоятелните държави да приемат, че още един народ се е осъзнал като самостоятелен и че търси своята политическа независимост. Бележити българи, включително членове на Българското книжовно дружество, не позволиха подвигът на априлци да остане в забвение и спечелиха сърцата на свободните по дух и убеждение европейци. През април 1876 г. българите положиха основите на днешна България и преклонението пред тяхното самоотричане е един от малкото примери, които демонстрират обединението на българите в Родината и извън нейните предели в години на драматични промени и изпитания.

Бих искала да поздравя организаторите и участниците в днешната научна сесия за богатството от теми, които ще се дискутират. Те доказват и търсенето на нови академични проблеми в повече от вековната традиция за проучване на априлската

епопея, и тенденцията за отдалечаване от патоса дори в дни, когато отдаваме заслужени почести към априлци.

Желая успех на научния форум!